

Zomer & Vakantie
IN ZICHT! YEAH!

REVIEW
Beamers

PORTFOLIO
Oscar van Anjewierdern

INTERVIEW
Elmar Dam

REVIEW
Extender en tussenring

MEDEDELINGEN

EOS DAG 2010

Op 12 juni jl. heeft de jaarlijkse **EOS DAG** plaatsgevonden. Deze ledendag van het forum van www.eosdigitaal.nl in Fort van Vechten in Bunnik werd bezocht door ruim 350 enthousiaste EOS-fotografen. Het weer was prachtig met

een lekker zonnetje en toch niet te warm. Veel activiteiten konden daarom buiten gehouden worden en in de groene omgeving was het aangenaam vertoeven onder het genot van een hapje en een drankje. De workshops waren heel leerzaam en vooral Frank Doorhof had veel fanatieke deelnemers. De dag werd afgesloten met een wervelende roofvogelshow en daarna iedereen is met een tevreden gevoel en een vol geheugenkaartje naar huis gegaan.

Mocht je er volgend jaar bij willen zijn, meld je dan aan bij EOS Digitaal en je ontvangt automatisch bericht van de nieuwe datum in 2011.

iPhone, iPad en andere mobiele media

We krijgen de laatste maanden van veel lezers de vraag of EOSzine ook beschikbaar komt voor mobiele media zoals de iPhone, iPad of e-readers. Als redactie van een e-magazine zijn we daarin natuurlijk geïnteresseerd en zijn al

op eigen initiatief gestart met een onderzoek naar de technische en financiële mogelijkheden. Het is echter niet zomaar een simpele druk op de knop om EOSzine geschikt te maken voor de nieuwe formats. We zijn er dus mee bezig, maar kunnen pas over enige tijd uitsluitsel geven. Graag nog even geduld.

NU! EVEN! NIET!

Je kon geen krant openslaan, televisie of radio aanzetten of een stukje surfen op internet of je werd ongevraagd op de hoogte gebracht van de laatste ontwikkelingen in de verkiezingsstrijd of de kabinetsformatie. Zelfs een middel als twitter werd niet geschuwd om je als argeloze burger te voorzien van de meest actuele bezigheden en hersenspinsels van onze politieke kopstukken. En was je net gekomen van deze politieke mediahype, dan ging dat 'nieuwsbombardement' vervolgens naadloos over in de oranje voetbalgekte, waarbij zelfs de blessure van Arjan Robben een openingsitem werd van het NOS-journaal. Dat is zo'n moment van 'NU EVEN NIET'.

Na zoveel ongewilde media-indrukken wil je dan niets anders dan rust en als fotograaf heb je hiervoor een prima hulpmiddel en dat is je camera. Zo werd ik door mijn buurman uitgenodigd een ochtend mee te gaan naar een oude suikerfabriek, die op de nominatie staat om een vestiging te worden van AH. Hij had de sleutel van de eigenaar en we mochten ons helemaal uitleven op 'de grote leegte'. Toen ik met mijn EOS de kille fabriek binnenstapte, overviel me een deken van rust. Alleen het gefladder van een koppeltje duiven verbrak tijdelijk de stilte. Aangezien er geen machines en leidingen meer in het gebouw aanwezig waren, raakte ik langzaam maar zeker gebiologeerd door de kleine details in deze grote leegte. Met kippenvel op mijn armen werd mijn gedachtegoed in deze ruïne helemaal opgeslorpt door de schoonheid van een klein bloemetje en door de lichtstralen uit een gat in het dak. Geen politiek debat, geen WK-perikelen, maar de therapeutische kracht van een ochtendje fotograferen. En of dat nu in een oude suikerfabriek is, in een bos of in je zelfgefabriceerde studio, je komt er van tot rust om vervolgens weer met een volle accu de drukte van alle dag in te kunnen stappen. Fotografie is dus niet alleen mooi, maar ook goed voor je gezondheid!

Veel leesplezier, Pieter Dhaeze

P.S. Blijf je aanmelden. We naderen de 15.000 EOSziners, maar meer aanmeldingen is in dit geval ook beter! Alvast bedankt.

In dit nummer

PORTFOLIO | Oscar Anjewierden

Fotografie staat als hobby zelden alleen. Vaak komt het voort uit andere interesses waarbij je een keer de camera meeneemt. Zo is menig wandelaar natuur- en landschapsfotograaf geworden en heeft ook Oscar Anjewierden als muzikkliefhebber de passie van concertfotografie leren kennen. Sinds twee jaar maakt hij nu met een deskundig oor én oog muzikale beelden.

8

WORKSHOP | Sensorcleaning

Er zijn digitale fotografen die met enige angst een lens wisselen. De gedachte van stof op de sensor neemt vormen van smetvrees aan. Hoewel we zorgvuldig moeten zijn in gebruik van de camera en dus ook bij het opzetten van een ander objectief, hoeft een stofje op de sensor geen nachtmerrie te zijn. Wij vertellen je hoe te voorkomen én te genezen.

10

REVIEW | Opslag onderweg

Als we een foto maken met onze EOS 7D en de camera staat op JPEG en RAW, dan is 35 MB per foto geen uitzondering. Als we dan bovendien gaan filmen in 1080p, dan is een geheugenkaartje van enkele GB's snel gevuld. Als je op pad bent of op vakantie, dan moet je de bestanden kunnen opslaan en backuppen. Wij bekeken het nut van een Canon M80.

12

INTERVIEW | Elmar Dam

De aarde streeft naar een maximale wanorde en daarom worden strakke gebouwen met het verlopen van de tijd, vervallen ruïnes. De high-tech van gisteren is voor veel fotografen van vandaag een uitdagend onderwerp. Onder het motto van 'Urban Exploration' maken zij prachtige tijdsdocumenten. Elmar Dam koppelt dit aan een waanzinnige website. Kijk snel!

16

EDUCATIEF | Compositie (5) scherptediepte

Het menselijk oog is een instrument dat zijn weerga niet kent. En als je als fotograaf weet wat de kenmerken zijn van dit oog en hoe het kijkt, dan kun je dat gebruiken om de aandacht in je foto's te sturen. Eén van dit aspecten is scherpte. Het oog focust eerst op scherpe onderdelen en maakt die los van onscherpte. Dus daarom alles over scherpstelpunt en scherptediepte.

18

REVIEW | Extenders en tussenringen

Soms blijft een onderwerp te ver van de camera verwijderd of kun je net niet dichterbij komen. Een supertelelens kopen of een prachtige macrolens ligt dan voor de hand, maar past niet altijd in je budget. Kijk dan eens naar een extender of een tussenring. Zo haal je 'voordelig' een vogeltje dichterbij en groter in het kader en kun je met een gewone lens toch macro's maken.

20

REVIEW | Beamers

Een foto is pas een foto als je hem laat zien. Standaard doen we dat op ons beeldscherm of we drukken hem af op papier. Maar waarom laten we onze foto's met een projector niet zien op supergrootformaat en het aloude dia-avondje herleven. Canon heeft een breed assortiment en wij hielden twee modellen uit de XEED-serie tegen het licht.

22

WORKSHOP | Onderwaterfotografie

Onder begeleiding van Wendy Hoevenaars zijn we in de vorige EOSzine al 'in het diepe gesprongen' van de theorie van onderwaterfotografie. Deze keer gaat ze praktisch op pad en zorgt dat je niet zomaar met je camera overboord springt. Een goede voorbereiding en weloverwogen keuzes in onderwerp en gereedschap zijn belangrijk voor een geslaagde duiksessie.

30

Verder: nieuws **6** • EOS software op MacBook Pro **26** • Photoshop Elements: special **32** • Boekreview **35** • service & oproep **36**

Volgende keer* o.a.: Compositie deel 6, start serie flitsen.

* onder voorbehoud

INFORMATIEF

Leuk om te weten

Canon is een dynamisch bedrijf. Niet alleen in Nederland, maar ook wereldwijd. Er gebeurt dus van alles, maar veel van dat nieuws haalt het journaal niet en lees je ook niet in de krant. Uit een lange lijst van persberichten en nieuws-items hebben wij daarom voor jou enkele leuke wetenswaardigheden geselecteerd.

Nieuwe acties

Bij aankoop van één van PIXMA actiemodellen ontvang je nu het **PIXMA Party Pack** met unieke software en printable ballonnen! Geen feest te gek met het PIXMA Party Pack. Met de unieke software kun je leuke en gepersonaliseerde prints creëren voor verschillende party items. Haal nu een feestje in huis met de aankoop van een van volgende PIXMA printers: MP270, MP490, MP550, MP560. De actieperiode loopt van 7 juni tot en met 31 juli 2010.

Nu bij aankoop van een **Canon LEGRIA HD** camcorder tot **€100 retour**. 50 EURO op de: LEGRIA HF R18, HF R17, HF R16, HF R106. 75 EURO op de: LEGRIA HF M31, HF M 36, HF M306. 100 EURO op de: LEGRIA HF S21, HF S20 en HF S200. De actieperiode op deze promotie loopt van 21 mei 2010 t/m 31 juli 2010.

Photoshop Lightroom 3

▼ **PROBEERVERSIE LR3**

Het heeft even geduurd, maar 8 juni was het dan toch zo ver. Adobe presenteerde die dag de nieuwste versie van Lightroom. In nummer 3 van deze RAW-converter zijn de kwaliteit en de snelheid 'op de schop' gegaan om nog beter te kunnen voldoen aan de eisen van de professional. Natuurlijk zijn er ook veel nieuwe functies aan toegevoegd, waarmee het importeren van beeld en het bewerken en presenteren van foto's nog beter en eenvoudiger gaat. Zo kunnen nu uitvoerige lenscorrecties worden doorgevoerd, is de ruisonderdrukking 'class leading' geworden en kan het ook gebruikt worden om de camera op afstand te bedienen met de optie 'tethered shooting'. Genoeg reden om te starten met RAW of over te stappen van versie 2. Dat laatste doe je al voor nog geen 100 euro.

Photokina 2010

Elke twee jaar kijken we er naar uit: **Photokina**! Eind september 2010 kunnen we weer afreizen naar Keulen om daar getuige te zijn van de grootste beurs ter wereld op het gebied van 'photo & imaging'. Niet alleen de nieuwste camera's en lenzen van alle merken zijn daar te bewonderen, maar ook printers, software, hardware en accessoires. Het is tevens de periode van nieuwe productpresentaties en we hopen dan ook weer op een nieuwe EOS of een interessante EF-lens. Klik hier voor meer beursinfo. Houd dpReview in de gaten voor productnieuws!

Firmware EOS 5D mark II

▼ **DOWNLOAD FIRMWARE**

Deze maand is versie 2.0.7 van de firmware voor de EOS 5D mark II uitgekomen. Er worden geen grote problemen opgelost, maar als je filmt of met een draadloze transmitter werkt is het mogelijk de moeite waard.

Een mooi verhaal zit 'm in het detail.

Vertel je verhaal met de spectaculaire resolutie van de nieuwe Canon EOS 550D. Dankzij 18 Megapixel en Full HD video met handmatige bediening kun je elk element van je verhaal, stilstaand of bewegend, met verbazingwekkend veel details vastleggen.

Ontdek het op canon.nl/maakverhalen

**EOS
550D**

maak meer dan een foto.
maak een verhaal.

Canon

you can

Oscar van Anjewierden

Muzikale beelden

Ruim twee jaar geleden kwam ik toevallig in aanraking met concertfotografie. Sindsdien is dat mijn belangrijkste onderwerp en ben ik ook gaan fotograferen voor 3VOOR12 afdeling Friesland, het digitale popkanaal van de VPRO.

Het blijft elke keer weer een uitdaging om een goede concertfoto te maken vanwege de sterk wisselende en vaak slechte lichtomstandigheden, waarbij ook nog eens het onderwerp vaak zeer beweeglijk is. Dat maakt het elke keer weer spannend.

Ik fotografeer het meest bij de (kleinere) popconcerten in Friesland, maar ik hoop ook nog eens bij de grote podia en festivals te kunnen fotograferen. Een goede foto voor mij is een foto waarvan niet alleen de passie en de emotie van de muzikant vanaf te lezen is, maar waarop ook de soort muziek en de sfeer van het concert invoelbaar is.

Of dat altijd lukt? Nee, zeker niet, maar soms lijkt een foto in de buurt van dat doel te komen en dat zijn de foto's waar je het allemaal voor doet.

Is het erg dat het doel eigenlijk alleen maar bij benadering gehaald wordt? Ach, geeft het bewandelen van de weg vaak niet meer bevrediging dan het behalen van het doel? En bovendien blijf je 'hongerig' in het streven naar die uiteindelijke 'perfect picture'!

Oscar Anjewierden (1957)

- Canon EOS 50D
- Canon EF 50mm 1.4
- Canon EF 100mm 2.8
- Canon EF 70-200mm 4.0 IS
- Tamron 28-75mm 2.8

www.do-ph.blogspot.com

Stof: voorkomen én genezen

Eerst denk je dat het een vogel in de lucht is of dat er een vuiltje op het beeldscherm zit. Maar als dat zwarte puntje na een grondige schoonmaakbeurt van je monitor ook zelfs bij een macrofoto nog te zien is, dan is er maar één conclusie: een stofje op de sensor. Niet schrikken, want de sensor van je camera is altijd 'vuil' en schoonmaken hoeft geen probleem te zijn.

clip 1 | voorbeeld maken van stofreferentiefoto en schoonmaken van sensor.

Voorkomen

Een spiegelreflexcamera is een systeemcamera en dat betekent dat je componenten kunt toevoegen en verwisselen, zoals de lens. Als je een objectief wilt wisselen, dan komt het inwendige van de camera in direct contact met de buitenwereld en bestaat de kans dat stofjes, vezeltjes en vuil de camera binnendringen en uiteindelijk op de sensor belanden. Dat was bij een analoge camera geen probleem, omdat bij het doorspoelen van het negatief het eventuele stof werd meegevoerd. Bij een digitale camera blijft het 'negatief' altijd op zijn plaats zitten en hoopt het stof zich in de loop van de tijd op. Sinds de invoering van interne sensorreiniging in camera's wordt het stof van de sensor afgetrild (en opgevangen door een 'plakstrip') en hoef je niet 'panisch' te zijn bij het wisselen van een lens. Bovendien is niet meteen elk stofje op de sensor als vlek op de foto te zien, omdat het meestal buiten het scherptegebied van het beeld ligt. Stof op de sensor wordt pas zichtbaar als sterk wordt gediafragmeerd tot waarden kleiner dan f/8 (f/11 tot f/32 bij landschappen en macro/product). Wordt stof wel al zichtbaar bij de normale werkdiafragma's van f/8 en groter (f/8 tot f/2.8), dan wordt het de hoogste tijd voor een schoonmaakbeurt.

Het moment van schoonmaken wordt niet alleen uitgesteld door de werking van de interne sensorcleaning, maar nog meer door hoe zorgvuldig we te werk gaan bij het wisselen van lenzen. Met een paar simpele aandachtspunten kan introductie van stof en vuil heel goed worden voorkomen:

Bewaar lenzen altijd met een lensdop op de vating. Zorg dat de camera uit staat. Werk in een niet-stoffige ruimte of houd de camera buiten uit de wind. Zet de nieuwe lens binnen handbereik met de lensdop ernaast. Kijk goed of er geen stofjes op de vating zitten. Deze stofjes worden door de opklappende spiegel in het spiegelhuis gewapperd en zijn de belangrijkste bron van vervuiling. Blaas ze eventueel met een balgje weg. Houd de camera iets naar beneden gericht, ontkoppel de lens met de lenskap erop en zet deze met de lenskap op een stabiele ondergrond. Doe dit langzaam zodat er zo min mogelijk turbulentie en drukverschillen zijn rond de lensopening. Plaats nu rustig de nieuwe lens met de schone vating op de camera. Maak de vating van de verwijderde lens schoon, plaats er een lensdop op en berg ze op een schone plaats op.

Genezen

Is de sensor ondanks zorgvuldig wisselen van lenzen en de automatische interne reiniging toch zo 'vuil' geworden dat je bij elke foto met f/5,6 al vlekjes op de foto's ziet, dan moet ze handmatig gereinigd worden. Dit kun je laten doen via de leverancier of rechtstreeks via www.techrepair.nl, het servicecenter van Canon. Hieraan kunnen kosten verbonden zijn en verzend- en schoonmaaktijd. Ook zijn vaak op demodagen van winkels technici aanwezig die dan (gratis) sensors schoonmaken.

STOFCONTROLE

Om te zien of er stof op de sensor aanwezig is en waar, moet je een referentiefoto maken. Zoek een relatief schone witte muur. Zet de camera in de Av-stand, f/22, de laagste ISO en belichtingscompensatie +1 Ev. De sluitertijd zal nu relatief lang zijn, 1 tot 4s. Zet de lens op handmatig scherpstellen (MF) en kader de muur. Maak de opname en beweeg de camera behoorlijk gedurende de openingstijd van de sluiters. Je maakt zo een perfect onscherpe foto, waarop vlekken in het onderwerp volledig onzichtbaar geworden zijn, maar uitsluitend stipjes overblijven van het stof op de sensor. Zoom bij terugkijken op de camera of het beeldscherm goed in. De plaats van stofjes op de foto is 180° gedraaid met de plaats op de sensor. Dus heb je last van stofjes rechtsboven in de lucht, dan moet je de linker onderzijde van de sensor schoonmaken.

Je kunt ook zelf de sensor reinigen. Zorg dat je **ALTIJD** met een volle accu aan de slag gaat én de camera niet (per ongeluk) uitzet, om te voorkomen dat spiegel en sluiters dichtgaan tijdens het reinigen. Maak eerst een stofreferentiefoto (zie kader). Kies in het menu van je camera de optie Handmatig reinigen (zie handleiding). Je hoort de spiegel opklappen en de sluiters opengaan en als je de lens verwijdert, kijk je rechtstreeks op de sensor. Met een balgje zonder kwastje kun je het losse stof wegblazen. Vaak is dit slechts het verplaatsen van het probleem. Gebruik zelf geen vloeistoffen om de sensor schoon te maken, maar gebruik een speciaal statisch geladen kwastje, zoals de **Arctic Butterfly** van Visible Dust. Hiermee strijk je voorzichtig van buiten naar binnen over de sensor, waarbij het stof door het kwastje wordt vastgehouden. Herhaal deze procedure eventueel enkele malen. De eerste keer dat je dit doet is dat best eng, maar deze handeling went, al moet wel altijd voorzichtigheid betracht blijven worden. Kom met het kwastje niet aan andere delen van het spiegelhuis en raak het ook niet met de vingers aan om het zo 100% vetvrij te houden. Berg de Arctic Butterfly altijd netjes op.

Conclusie

'Voorkomen is beter dan genezen'. Een aloude wijsheid die ook van toepassing is op vervuiling en schoonmaken van de sensor van een camera. Als je zorgvuldig lenzen wisselt, dan hoef je, mede dankzij de interne automatische sensorreiniging, de sensor waarschijnlijk maar één keer per jaar schoon te (laten) maken. Gebruik zelf een balgje of een statisch kwastje. Laat vloeistoffen, perslucht of afzuiging over aan de professionals.

GARANTIE

Als je zelf de sensor schoonmaakt, dan heb je geen garantie als het tot een storing leidt. Hoe zorgvuldig je ook geweest bent.

DOWNLOAD

Opslag in het veld

Sensors krijgen steeds meer pixels, EOS-camera's hebben een motordrive van 3 tot 10 fps en nemen zelfs HD-video op. Het aantal megabytes rijst derhalve de pan uit en er bestaat een steeds grotere behoefte aan opslagcapaciteit voor al dit 'MB-geweld'. Thuis los je dit probleem op met externe harde schijven, maar hoe doe je dat in het veld of als je op vakantie bent? Een kort overzicht van enkele alternatieven.

afb 1 | Canon Media Storage M80
80 GB
3,7" VGA LCD
CF- en SD-sleuf
RAW, JPEG, TIFF
MP3, MPEG1/2/4 Motion JPEG
370 gram
140 x 81 x 34 mm

Algemeen

Als je tijdens een meerdaagse veldsessie of op vakantie veel foto's maakt, dan heb je niet alleen voldoende geheugenkaarten nodig, maar ook al een zekere vorm van back-up. Als je 's avonds de beschikking hebt over een eigen computer, dan kun je je bestanden via een kaartlezer op de harde schijf zetten en zelfs ook nog op een externe harde schijf of usb-stick. Als je op locatie breedband internet hebt, dan kun je je foto's zelfs op de vrije webspace van je eigen account zetten, gebruik maken van de gratis webspace van bijvoorbeeld GMail of je vanaf een paar euro per maand abonneren op een online back-upservice als Argeweb of KPN Back-up Online. Vooral deze online back-up zal de komende jaren in belang en mogelijkheden toenemen.

Canon Media Storage M80

Als je echter geen computer en/of internet beschikbaar hebt als je op pad bent, wat dan? Canon heeft daarvoor in 2006 zijn Media Storage M30 en M80 geïntroduceerd. Een handzame mobiele harddisk van 30 of 80 GB met kaartlezer en beeldscherm. Hiermee kunnen eenvoudig, snel en zeker JPEG- en RAW-bestanden op locatie worden opgeslagen, zonder tussenkomst van een computer. Als je de bestanden dan ook nog gewoon op het geheugenkaartje laat staan, dan zijn alle foto's meteen goed gebackupt. Het downloaden gebeurt redelijk snel en je kunt met behulp van een miniatuuroverzicht meteen controleren of de foto's ook daadwerkelijk zonder problemen zijn opgeslagen. Bij mobiele harde schijven zonder beeldscherm heb je deze mogelijkheid niet. Tevens zijn de foto's als diavoorstelling weer te geven en kun je direct JPEG/TIFF-foto's afdrukken naar een printer met PictBridge. Je kunt er zelfs mp3 en video mee afspelen, hoewel helaas MOV-bestanden - sinds 2008 Canon's HD-videoformaat voor EOS - niet ondersteund worden.

Netbook

Tot twee jaar geleden had de M80 geen serieuze tegenstand te duchten van draagbare computers, want een 15" laptop van 3 kg in je fototas is toch wat anders dan een 6" Media Storage van 370 gram. Met de opkomst van het netbook is die positie echter veranderd. Deze kleine laptops met een schermdiameter van 10" en een gewicht van 1 kg herbergen alle opties van een volwassen computer. Je moet er niet op gaan Photoshopen, maar foto's opslaan, bekijken en zelfs selecteren is geen enkel probleem. Heb je er een usb-dongle aanhangen of heeft het netbook een interne 3G, dan kun je desnoods een enkele foto verkleind e-mailen. Hoewel je op een netbook dus geen foto's gaat bewerken, is het bij aanschaf toch handig op enkele zaken te letten. Een grote capaciteit van de harde schijf is voor een fotograaf van belang. Bij 160 GB heb je dan 100 GB aan ruimte voor foto's (4000 stuks à 25 MB). Bewaar voor de zekerheid de foto's ook nog op de geheugenkaartjes of back-up ze via het netbook op usb-sticks. De meeste netbooks hebben een sleuf voor SD-kaartjes. Voor CF-kaartjes zul je een usb-kaartlezer mee moeten nemen. Let ook op de bedrijfsduur van de accu. Als je alleen foto's

SOFTWARE

Netbook beschikken niet over een dvd-brander/speler. Software rechtstreeks installeren van cd is dus niet mogelijk. Je kunt de inhoud van een installatie-cd echter geheel op een usb-stick zetten en via die weg installeren. Of je kunt software downloaden direct van internet.

download en bekijkt in Windows Verkenner, dan gaat de accu redelijk lang mee. Vergeet toch niet de oplader mee te nemen (met wereldstekker) of een reserveaccu. Wil je het - bij voorkeur matte - beeldscherm van het netbook kalibreren, dan heb je (tijdelijk) een resolutie nodig van 1024x768. Vaak hebben ze standaard 'slechts' 1024x600, dus controleer dat voor aankoop. Bij 1024x768 is het zelfs mogelijk om je EOS aan te sluiten op het netbook en Remote Capture te gebruiken in combinatie met Live View. In het veld wordt het zoekerbeeld dan weergegeven op het beeldscherm en kun je extreem nauwkeurig kader en scherpstelpunt bepalen!

Het gebruik van een netbook onderweg vraagt wel enige zorgvuldigheid, want ze zijn redelijk gevoelig voor stoten, stof en vocht. De Canon M80 is op dat punt meer geschikt voor veldwerk.

Conclusie

Sinds de introductie van de Canon Media Storage M80 in het najaar van 2006 is het fotografisch landschap voor opslag behoorlijk veranderd. De capaciteit van geheugenkaarten is gestegen tot 64 GB, waarbij 16 GB goed betaalbaar is (< 100 euro). Notebooks zijn gekrompen tot netbooks en met een formaat van een A5-je en een gewicht van 1 kg, bieden ze 160 GB opslagruimte met een 10" beeldscherm voor amper 300 euro!

Met een paar extra geheugenkaarten of een netbook in je fototas ben je dus al aardig verzekerd van extra opslagcapaciteit en back-up in het veld. Toch blijft de Canon M80 een zeer nuttig opslag- én backupmedium en combineert als enige kaartlezer, harddisk en beeldscherm in één apparaat, niet veel groter dan een compactcamera en met een gewicht van amper 370 gram.

WINDOWS XP/7

Een netbook heeft geen echt snelle processor en is beter af met een besturingssysteem dat wat minder eisen stelt, zoals Windows XP of 7. Vista trekt een te zware wissel op het systeem om prettig te kunnen werken. Netbooks met Windows 7 Starter zijn vaak 100 euro duurder dan met een XP-versie.

Elmar Dam

In deze reeks van interviews en portfolio's zijn al veel illustere namen voorbijgekomen. Van bekende Nederlanders als Frans Bauer tot topfotografen als Zilveren Camera-winnaar Pim Ras. Je hoeft echter geen landelijke bekendheid te zijn om indruk te maken met je fotografie. Zo werden we attent gemaakt op Elmar Dam, 34 jaar, samenwonende vader en fulltime werkzaam als systeem/netwerkbeheerder op de Hogeschool Rotterdam. In zijn spaarzame vrije tijd is hij freelance fotograaf. En hoe! Een korte kennismaking met deze getalenteerde EOS-fotograaf.

Elmar Dam (1976)

- Canon EOS 5D markII
- EF 16-35mm f/2,8
- EF 24-70mm f/2,8
- EF 50mm 1.4

www.elmar-dam.nl

“Van kleins af aan hebben verlaten objecten mijn interesse; ik heb het altijd fantastisch gevonden ergens rond te lopen waar in tijden geen mens geweest is. De fotografie kwam pas later. In het begin ging het puur om het vastleggen, later ben ik de kunstvorm ervan gaan inzien. Daardoor ben ik ook erg kritisch over mijn beelden geworden.

Urban Exploring, oftewel Urbex of gewoon UE, betekent letterlijk 'het onderzoeken van het stedelijke'. Urban explorers onderzoeken van alles, maar in het bijzonder verlaten objecten. Deze objecten lopen uiteen van verlaten gebouwen tot tunnels, militaire terreinen tot bouwkransen en niet verlaten gebouwen (infiltratie en subcultuur). Urban explorers nemen uit principe geen 'souvenirs' uit een gebouw mee. Ze respecteren het object en laten het achter zoals ze het gevonden hebben. Ze breken niet in en maken alleen gebruik van openstaande deuren en ramen (soms moet er een beetje geklommen worden). Volgens velen is het een misdaad zonder slachtoffers (artikel 461 wetboek van strafrecht).

De laatste twee jaar is fotografie een grote rol in mijn leven gaan spelen. Er gaat geen dag voorbij zonder dat ik op zoek ben naar beelden. Ik ben nieuwsgierig, ik onderzoek en leg graag dingen vast die mensen vergeten zijn. Plekken waar decennia niemand geweest is. Variërend van een steenkoolmijn tot een verlaten station en van cementfabriek tot woonhuis. Het is fantastisch ergens rond te lopen en te fantaseren over het ontstaan ervan en over het verleden van een bepaald object.

Het exploren gaat niet zonder gevaar; ik ga daarom nooit alleen op pad. Ik kom vaak asbest tegen, maar ook verschillende chemicaliën en kwik. Daarnaast zijn de gebouwen vaak in bouwvallige staat: zwakke vloeren, verrotte daken. Het komt wel eens voor dat er iets naar beneden valt en is het niet verwonderlijk dat er wel eens ongelukken gebeuren. Ook is niet iedereen blij met ons bezoek, het tegenkomen van beheerders, bewaking en politie is geen uitzondering. Een tip: ren niet weg (nou ja, behalve voor honden dan). Negen van de tien keer begrijpen de beheerders je wel, in het begin zijn ze toch vaak wat boos. Maar als je respect toont, je foto's laat zien en je je verhaal doet, krijg je soms nog een rondleiding met een kop koffie en koekje toe!. Toch geeft spanning een extra dimensie aan de fotografie. Toestemming vragen vooraf heeft eigenlijk weinig zin. Het kost veel tijd, je krijgt vaak toch geen toegang en je mist de adrenaline...

Na talloze keren dezelfde beelden te hebben gemaakt (kapotte wc-pot, afgebladderde verf en dergelijke), ben ik op zoek gegaan naar nieuwe uitdagingen. Ik probeer nu wat meer verhaal in mijn beelden te creëren en ben daarom met modellen gaan samenwerken. Van te voren

probeer ik een beeld te schetsen, te bedenken wat er met een locatie mogelijk is en hoe een model daarin past. De beelden roepen bij verschillende mensen verschillende reacties op, ze zijn vanuit verschillende perspectieven te bekijken. Daarmee heb ik een van mijn doelen bereikt.

Een groot compliment is dat de Coffee Company aan de Markt in Delft momenteel een serie van vier van mijn foto's uit een verlaten Duitse mijn exposeert. Een nog grotere is de uitnodiging van een galeriehouder in Barcelona om mijn werk te mogen tonen op kunstbeurzen in Europa deze zomer. Dat stimuleert en zorgt voor nieuwe inspiratie.

Ik fotografeer tegenwoordig met een Canon EOS 5D markII; daarvoor had ik een EOS 40D. Ik werk graag zonder statief; het belemmert me in mijn bewegingsvrijheid en hindert daarmee in het creëren van composities. Omdat ik vaak in donkere ruimtes uit de hand werk en ook nog redelijke sluitertijden wil halen, werk ik met hoge ISO's (ISO 3200 is geen uitzondering). Ik wilde uitstekende kwaliteit bij hoge ISO-waardes, vandaar de keuze voor de EOS 5D markII. De bijbehorende objectieven moeten vanzelfsprekend aansluiten bij mijn (sluiter)tijdeisen. Ik fotografeer veel met het diafragma vol open en wil hierbij de hoogst haalbare kwaliteit. De EF 16-35mm 2.8L, EF 24-70mm 2.8L en EF 50mm 1.4 behoren daarom tijdens het exploreren tot mijn basisuitrusting."

Wil je meer van het werk van Elmar zien, kijk dan eens op zijn fantastische website!

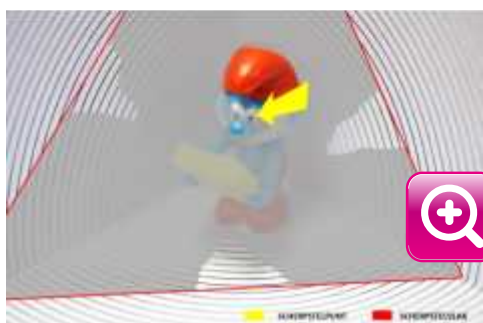

afb 1 | dit mag je niet missen: prachtige fotografie in een 'state-of-the-art' gallery!

Scherpstelpunt en scherptediepte

In de reeks artikelen over mooiere foto's maken behandelen we geen technische aspecten van een foto, zoals belichting en kleur, maar komen zaken als standpunt, vlakverdeling en kijkgeleiding aan de orde. Toch bespreken we in dit artikel de rol van scherpte. Hoe stuur ik met het scherpstelpunt en de scherptediepte de aandacht van mijn publiek?

afb 1 | illustratieve opname met EOS 5DmarkII en EF 100mm 2.8 t.b.v. weergave van het scherpstelpunt én -vlak

clip 1 | kijkgeleiding met variaties van scherpstelpunt en scherptediepte

LIVE VIEW

Als je het scherpstelpunt van een macrofoto moet bepalen, dan is Live View een perfect hulpmiddel. Werk vanaf statief, zet de lens op MF, activeer Live View en vergroot het beeld 5x of 10x. Kies nu handmatig het scherpstelpunt. Zo kun je tot op een tiende van een millimeter nauwkeurig werken. Druk je op de Knop Preview scherptediepte naast de lens, dan kun je zelfs vooraf de scherptediepte controleren.

Scherpstelpunt

Bij veel foto's is het van belang dat het oog van een terloopse toeschouwer direct geleid wordt naar - of gepakt wordt door - het hoofdonderwerp, dat deel van de compositie wat we als fotograaf willen laten zien. Zaken die daarbij een rol spelen zijn vlakverdeling, lijnen, belichting en kleuren, maar zeker ook scherpte. Het menselijk oog heeft de eigenschap dat het zich als eerste focust op het hoogste contrast (=meeste detail, scherpste deel) in het kikkader. Als je er op gaat letten, merk je dat dit inderdaad het geval is.

Als fotograaf kunnen we deze wetenschap gebruiken om de aandacht van de kijker naar een bepaald punt te sturen. Van groot belang is dus de keuze van het juiste scherpstelpunt. We kunnen daarvoor de autofocus gebruiken. Zijn alle scherpstelpunten actief en letten we niet goed op, dan kan de camera naast het hoofdonderwerp grijpen. Dat is ongewenst en willen we meer controle, dan kun je beter slechts één scherpstelpunt gebruiken, waarvan het middelste het meest nauwkeurig en gevoelig is. Het gevaar is echter dat je dan altijd het hoofdonderwerp in het midden van het kader plaatst en dat levert in de meeste gevallen geen fraai plaatje op. De oplossing is om met het middelste scherpstelpunt te herkaderen. Dat gaat als volgt. Stel met de autofocus scherp op het hoofdonderwerp door de ontspanner half in te drukken en draai de camera dan iets naar links of rechts, met de ontspanner nog half ingedrukt, om het onderwerp opnieuw te kaderen.

Is het moeilijk om met de autofocus het juiste scherpstelpunt te bepalen (obstakels, te donker, moeilijke belichting), dan komt handmatige scherpstelling van pas. Met een EOS werkt dat heel eenvoudig. Op elke lens is een knopje AF/MF aanwezig, die op MF (Manual Focus) gezet moet worden. Met de aparte scherpstelling op de lens (of met de frontlensring) kan nu het scherpstelpunt gekozen worden. Je bent is iets minder alert, maar wordt niet gestoord door vuile ramen en hekwerken en je kunt elk onderdeel in het kader als scherpstelpunt kiezen.

Hoe we het scherpstelpunt ook kiezen, van belang is dat tussen het moment van scherpstellen en de opname de afstandpunt tussen camera en onderwerp niet meer verandert. Ook mogen camera en onderwerp eigenlijk niet beweging om algehele bewegingsonscherpte te voorkomen. Als het scherpte en scherpstelpunt cruciaal zijn, dan ben je dus eigenlijk verplicht om vanaf statief te werken.

Scherptediepte

Hoewel een opname in technisch opzicht alleen scherp is op het scherpstelpunt, zorgt de scherptediepte van een foto ervoor dat we visueel een groter deel van de foto als scherp ervaren. Wil je een bepaald onderdeel van het onderwerp aandacht geven door hierop het scherpstelpunt te kiezen, dan zal ook de scherptediepte daarop afgestemd moeten zijn. Is de scherptediepte te groot, dan heeft het menselijk oog de neiging 'te verdwalen' in al het zichtbare detail en kan zo het hoofdonderwerp missen. In [EOSzine 0908](#) besteedden we

aandacht aan alle aspecten die betrekking hebben op scherptediepte. Bij een groot diafragma, korte scherpstelafstand en lang brandpunt kan de scherptediepte slechts enkele millimeters zijn. We moeten hierbij bedenken dat het een scherpstelvlak is, loodrechts op de as van de lens. Wil je bepaalde uitstekende delen van een onderwerp - insect én blaadjes van de plant waar hij op zit - scherp, dan moet je zorgen dat het scherptedieptevlak deze punten raakt. Dit kun je sturen met de stand van de camera. Een ander belangrijk punt bij een kleine scherptediepte is de kwaliteit van de achtergrondonscherpte. Dit wordt het bokeh genoemd en is aan de orde geweest in [EOSzine 0909](#). Hoe mooier en zachter het bokeh van de achtergrond, des te meer het hoofdonderwerp los komt van die achtergrond.

Een vorm van onscherpte die niet veroorzaakt wordt door scherptediepte, is die van onderwerpen die zich tussen de camera en kortste scherpstelpunt bevinden. Als deze gecombineerd wordt met een voorgrondkader, bijvoorbeeld bij een macro-opname of teleopname, dan geeft dit het onderwerp veel diepte.

Conclusie

Scherpstellen en scherptediepte zijn niet alleen maar technische aspecten van een foto. Met een doelbewuste keuze van het scherpstelpunt of -vlak en een bijbehorende scherptediepte kun je ook heel precies de aandacht van het menselijk oog sturen naar dat punt van het kader wat jij als fotograaf belangrijk vindt. En zo zie je wederom dat bewuster fotograferen vaak tot mooiere foto's leidt.

*Met dank aan
Johan van de Watering*

DIOPTER

Op elke EOS-camera zit naast de oogzoeker een klein knopje/wieltje met een plusje/minnetje. Dit is de diopter, waarmee je de scherpte van de oogzoeker kunt aanpassen vergelijkbaar met de sterkte van een brillenglas. Zorg dat deze goed afgesteld is, zodat je nauwkeurig handmatig kunt scherpstellen. Dankzij de diopter kunnen brildragers zonder bril fotograferen, als ze dat handig vinden.

Verder weg komt dichterbij

We hebben in de vorige nummers van EOSzine veel aandacht besteed aan lenzen. Logisch, want de specificaties en de kwaliteit van de lens zijn soms nog belangrijker dan die van de camera. Een lens kan soms diverse camerageneraties meegaan en met een extender of tussenring kan bovendien het toepassingsgebied nog verder worden uitgebreid.

afb 1 | extenders (boven) en tussenringen (onder)

EF 100-400mm @ 400mm

EF 100-400mm + 1.4x @ 560mm

afb 2 | verschil EF 1.4x extender op EF 100-400mm bij 400 mm en f/8 op een EOS 5D markII. Let op scherpste, vervorming en chromatische aberratie.

STATIEF

Zodra het brandpunt verlengd wordt met een extender of de werkafstand heel kort wordt door een tussenring, dan is een statief een verplicht accessoire om bewegingsonscherpte te voorkomen en het kritische scherpstelpunt vast te kunnen houden.

Extender en tussenring

Een extender en een tussenring vertonen op het eerste gezicht veel overeenkomsten met elkaar. Het zijn beide ringen die tussen de lens en de camera worden geplaatst. Het grote verschil is dat een extender een lenselement bevat en een tussenring gewoon hol is.

Extender

Dankzij het lenselement van een extender wordt het brandpunt van een lens verlengd. Je krijgt het onderwerp dus meer close-up in beeld. De verlengingsfactor is bij Canon-extenders 1,4x of 2x (EF1.4x II en EF2x II). Zo wordt met een EF1.4x II op een EF 100-400mm het brandpuntbereik 140 tot 560mm en dat is een behoorlijk verschil. En met een EF2x II (€ 325,-) maak je een EF 300mm 2.8L (€ 4200,-) tot een 600mm lens (€ 8000,-) en dat is een slimme investering, waarbij ook het gewichtsverschil aanzienlijk is (EF2x + EF300 2.8L=2,8kg | EF 600mm 4L=5,4kg). Er kleven echter ook een paar nadelen aan het gebruik van extenders. Het extra lenselement verlaagt de beeldkwaliteit in zekere mate en versterkt lensafwijkingen. Ook wordt de lichtsterkte van de lens minder. Bij een EF1.4x verlies je één stop, een EF2x laat twee stops minder licht door. Het maximale diafragma zou met de EF2x op genoemde EF 100-400mm slechts f/9 bij 200mm en f/11 bij 800mm zijn. Boven f/8 werkt de autofocus niet meer en tevens wordt het zoekerbeeld erg donker, waardoor het eigenlijk geen praktische combinatie meer is. Een ander minpuntje kan zijn dat bij sommige lenzen de beeldstabilisatie niet meer werkt.

Tussenring

Een tussenring (tussentubus, extension tube) is dus een holle cilinder en heeft als eigenschap dat de kortste scherpstelafstand (=afstand voorwerp tot sensor) kleiner wordt. Je kunt dus dicht op het onderwerp fotograferen en afhankelijk van het brandpunt van de lens en de dikte van de ring, neemt de vergrotingsfactor dus toe. Ze zijn dus bij uitstek geschikt voor toepassing bij close-up en macrofotografie. Zo is met een EOS 7D en een 50mm lens op 45 cm afstand de breedte van het zoekerbeeld gevuld met 14 cm (1:6,3). Zetten we tussen camera en lens een ring van 25mm, dan wordt de afstand tot het onderwerp circa 20 cm en wordt het zoekerbeeld gevuld door 3,5 cm (1:1,6)! En dat komt al aardig in de buurt van een echte macro-opname waarbij de afbeeldingsmaatstaf (vergroting) 1:1 is. Omdat een tussenring geen lenselement bevat gaat geen kwaliteit verloren en ook de lichtsterkte wordt niet beïnvloed. Tevens blijft de autofocus werken. Toch heeft een tussenring praktische nadelen. De scherptediepte wordt zeer gering en voor sommige onderwerpen ben je verplicht het diafragma sterk te verkleinen (minder optische scherpste, lange sluitertijden) en is een statief vereist. Omdat je zo dicht op het onderwerp komt, neemt de camera veel licht weg van het onderwerp wat de belichting extra moeilijk maakt. Canon heeft twee tussenringen van 12 en 25mm dikte (EF12II en EF25II). Bij andere merken is dat 12, 20 en 36mm. Ze kunnen afzonderlijk en gecombineerd gebruikt worden. De totale dikte mag niet meer zijn dan het brandpunt van de lens, omdat anders niet meer scherpgesteld kan worden.

Praktijk

Met onze EF 100mm 2.8 op een EOS 7D kunnen we een voorwerp van 22mm beeldvullend fotograferen (vergroting 1:1). Zetten we er een tussenring van 25mm tussen, dan vult een voorwerp van 16mm het kader (vergroting 1,4:1). Combineren we deze tussenring nog met een 1,7x extender, dan wordt een nog kleiner onderwerp beeldvullend, zijnde 10mm (2,2:1). Dat is de grootte van een bromvlieg op 5184 bij 3456 pixels, wat bij circa 50 dpi een posterafdruk van 240 cm bij 160 cm oplevert! WOW!

Voordat je nu naar de winkel rent, nog even kort aandacht voor de compatibiliteit. De witte Canon-extenders passen alleen op witte L-lenzen (waarborging stof- en spatwaterdichtheid) en niet op zwarte EF- of EF-S lenzen. De tussenringen van Canon passen zowel op EF- als EF-S lenzen. Extenders en tussenringen van andere merken kunnen wel gebruikt worden op alle EF-lenzen (wit/zwart of L/niet-L), maar niet op EF-S lenzen. Bovendien zijn ze niet stof- en spatwaterdicht en worden niet herkend in de Exif.

Conclusie

Wil je de wereld van verre vogeltjes en kleine insecten dichterbij je camera halen, overweeg dan eens de aanschaf van een extender en/of tussenring. Het is een behoorlijke investering, maar ten opzichte van een nieuwe lens toch altijd een interessant (en creatief) alternatief. Wees wel bedacht op neveneffecten als kwaliteits- en lichtverlies en extreem kleine scherptedieptes.

1,6x

De beeldhoek van een lens is gerelateerd aan zijn brandpunt. Door een extender te plaatsen wordt het brandpunt langer en de beeldhoek kleiner en is dus verder ingezoomd. De beeldhoek wordt echter ook bepaald door de grootte van de sensor. Zo hebben alle APS-C camera's van Canon (alle EOS-sen behalve 5D- en 1D-serie) een verlengingsfactor van **1,6x**. Met een EOS 450D met een EF**1,4x** en EF 100-**400mm** zie je volledig ingezoomd hetzelfde als met een lens met een brandpunt van **896mm** (=1,6x1,4x400) op een EOS 1Ds.

BEAMERS

Foto's op groot formaat

Een foto is pas een foto als je hem kunt delen met je publiek. Dat kan op papier, maar er zijn steeds meer media waarop je je opnamen kunt laten zien, zoals een platte televisie en niet te vergeten een beamer. Het is echter niet eenvoudig een projector te kiezen, die ook geschikt is voor projectie van stilstaand beeld. Hierbij enkele aandachtspunten en een bespreking van twee Canon-beamers.

afb. 1 | het rasterpatroon van een lcd-beamer (l) en van een Canon lcos-XEED beamer (r)

Projectietechniek

Er zijn drie typen projectiepanelen die in projectoren gebruikt worden: LCD, DLP en LCOS. LCD-panels bieden goede kleurgradaties, maar door de elektronica op het paneel zie je de pixels op het scherm als een soort raster vooral bij sterke vergrotingen. Dit 'raster'-effect is niet zichtbaar bij DLP-panels en ze geven derhalve een naadloos beeld. Ook zijn met deze techniek grotere contrastratio's te bereiken en is zwart echt diep zwart. Kleurgradaties zijn echter minder nauwkeurig en bij bewegend beeld bestaat wel de kans op een zogeheten 'regenboog-effect'. LCOS-panels worden in de XEED-beamers van Canon toegepast en bieden de goede kleurgradaties van LCD én het naadloze beeld van DLP. Ze is daarmee 'the best of both worlds'. Omdat het contrast van de oorspronkelijke LCOS-panels niet optimaal is, heeft Canon een uniek optisch systeem ontwikkeld, AISYS geheten. Dit systeem wordt in alle XEED-projectoren toegepast. De LV-serie is voorzien van drie LCD-panels en daarmee wordt een optimale kleurweergave bereikt.

Specificaties

Resolutie en projectieformaat

Net als bij een digitale foto wordt het beeld van een beamer opgebouwd uit pixels. We kunnen dan ook nu weer met de term resolutie aangeven wat de detailweergave van het geprojecteerde beeld is. Er is een oneindige lijst van formaten en verhoudingen, waarvan we hiernaast de belangrijkste noemen. Dit zijn de zogeheten 'native' resoluties met de beste weergave. Worden behalve deze waarde ook nog andere resoluties vermeld bij een beamer, dan zijn deze waarden geïnterpoleerd en dus van lagere kwaliteit

Als je camera een HDMI-uitgang heeft of je wilt full-HD video op de hoogste kwaliteit laten zien, dan is een beamer met 1080p eigenlijk de enig juiste keuze, hoewel SXGA+ hiervoor niet veel onder zal doen. Heb je nog een gewone A/V-aansluiting op je camera en maak je gewone VGA-filmpjes, dan zorgt een projector met XGA voor voldoende detailweergave en zal een 1080p beamer geen verbetering geven. Hoe hoger de resolutie, des te scherper het beeld of des te groter de maximale projectiediameter. Die projectiediameter wordt ook bepaald door de lens en de eventuele zoomfactor. Canon heeft voor zijn projectoren een speciale online simulator ontwikkeld, zodat je bij elk model kunt zien hoe groot het projectieformaat is bij een bepaalde afstand. Kijk maar eens op www.canon.com/lcd-sim/simulator.html. De lens is verder van groot belang voor de kwaliteit van het geprojecteerde beeld, zoals dat ook bij een camera het geval is. Canon kan op dat punt dus uit een grote ervaring putten en de lenzen van de Canon-beamers zijn stuk voor stuk kwaliteitsobjectieven met hoge scherpte, geringe vervorming en geringe reflecties. Bij sommige modellen zijn zelfs losse lenzen verkrijgbaar, zoals een groothoek.

RESOLUTIE

SVGA	= 800 x 600	(4:3)
XGA	= 1024 x 768	(4:3)
WXGA	= 1280 x 768	(5:3)
SXGA+	= 1400 x 1050	(4:3)
720p	= 1280 x 720	(16:9)
1080p	= 1920 x 1080	(16:9)

PROJECTIESCHERM

Je kunt zonder problemen op een latexwitte, gladde muur projecteren, maar een beter contrast en mooiere kleuren krijg je als je een goed projectiescherm gebruikt. Tegenwoordig is er ook goede projectieverf verkrijgbaar en wordt de kwaliteit van een projectiescherm ook bereikt op een vaste wand.

Canon XEED SX800

Helderheid en contrast

Twee termen die we in de specs van projectoren aantreffen, zijn Lichtopbrengst en Contrastratio. De Lichtopbrengst wordt aangeduid in Ansi lumen en geeft aan hoeveel licht de lamp effectief uitstraalt. Bij hoge waarden (>2000) is het niet noodzakelijk dat de projectieruimte verduisterd is. Omdat we foto's bij voorkeur in een donkere omgeving kijken, waarbij het omringende zwart als een soort passe-partout werkt, is 1000 tot 1500 Ansi lumen echter voldoende voor een heldere projectie. Met de contrastratio wordt het verschil aangeduid tussen het diepste zwart en helderste wit wat weergegeven kan worden. Deze waarde mag niet te laag zijn, omdat dit ten koste gaat van de visuele scherpte en van de kleuren van een afbeelding. Een te hoge waarde leidt tot het dichtlopen van schaduwen en 500:1 of 1000:1 is voor fotopresentatie optimaal.

Kleurinstelling en kalibratie

Voor projectie van foto's is de juiste kleurweergave van groot belang. Hoewel de fabrieksinstellingen goed zijn, kunnen bij alle Canon-projectoren de helderheid, contrast en de drie kleurkanalen afzonderlijk worden bijgesteld. Dit kan op basis van een visuele waarneming, maar onder het motto 'meten is weten', geeft kalibratie een meer betrouwbaar resultaat. Wij hebben de XEED X700 en SX800 gekalibreerd met een Spyder 3 Elite en de verschillen voor en na waren klein, waarmee de kwaliteit van de standaard-instellingen bij deze beamers werd bevestigd. Bij een niet-Canon beamer van een lagere prijsklasse was de kalibratie geen overbodige luxe en werd de kleurweergave duidelijk beter en meer neutraal.

KEYSTONE

Een specificatie die minder vanzelfsprekend is, is de zogeheten keystone correctie. Dit is de mate waarmee het perspectief in horizontale of verticale richting kan worden gecorrigeerd, zodat er een rechthoekig beeld geprojecteerd wordt. De meeste beamers corrigeren dit digitaal. Er zijn echter ook lenzen met een keystone shift en dat geeft een hogere kwaliteit.

afb. 2 | de kleurinstellingen van de Canon XEED SX800 per kleurkanaal.

Aansluiten

Een beamer wordt voor kantoordoeleinden meestal aangestuurd vanuit een laptop via VGA. Dit signaal is analoog, maar geeft voor fotoweergave toch goede resultaten. Alle resoluties kunnen worden gekozen (afhankelijk van beamer en videokaart) en ook de kleuren zijn in orde. Heeft het notebook echter een HDMI-uitgang, dan geeft dit op een beamer met een HDMI-ingang de hoogste kwaliteit. Ook DVI naar DVI is volledig digitaal en levert een strak plaatje op. Het beeldsignaal van HDMI en DVI is identiek en zo kun je met een HDMI/DVI-verloopstekker ook direct een EOS-camera met HDMI-uitgang aansluiten op een beamer met een DVI-ingang zoals de XEED X700. Je hebt dan een zoekerbeeld in Live View van drie meter! Wow!

XEED-praktijk

We hebben van Canon de XEED X700 en SX800 ter beschikking gekregen om de kwaliteit, mogelijkheden en bediening in de praktijk te kunnen ervaren. Opvallend aan deze twee LCOS-beamers is dat aansluiten en instellen gebeurt met slechts één druk op de knop. Ons notebook ziet meteen de juiste resolutie, stelt de juiste beeldverhouding in en je hoort de autofocus van de beamer snel scherpstellen! Zelfs de verticale keystone wordt automatisch gecorrigeerd. Daarmee wordt, in combinatie met de degelijke en functionele tas die wordt meegeleverd, de mobiliteit van deze projectoren nog eens extra onderstreept. De X700 (1024x768) heeft een DVI-ingang, terwijl deze vreemd genoeg bij de SX800 ontbreekt, hoewel die toch een hogere resolutie heeft (1400x1050). Dit plaatst deze laatste beamer meer in het zakelijk segment met grootprojectie en maakt de X700 meer geschikt voor fotografische doeleinden op 'kleiner' formaat zoals bij een fotoclub. Bij een beeld diagonaal van drie meter is het verschil in resolutie op kijkafstand niet zichtbaar. Bij fabriekinstellingen laat de X700 iets natuurlijker kleuren zien (vooral rood/oranje) en ook na kalibratie blijft hij op dat punt iets beter presteren dan de XEED SX800. Je moet de twee beelden echter wel naast elkaar zien om de genoemde verschillen te kunnen onderscheiden. Het contrast en de helderheid van beide projectoren is nagenoeg gelijk en laat zowel in de hooglichten als in de schaduwen voldoende detail zien. De contrastratio van de X700 en SX800 (ca. 1000:1) is dus voldoende om het dynamisch bereik van de meeste onderwerpen goed te overbruggen. Bij hogere waarden zouden donkere gebieden geheel zwart kunnen dichtlopen. De lichtopbrengst van ruim 3000 ansi lumen is voldoende voor een prettige weergave in een half-verduisterde ruimte. Foto's kijken doe je echter toch liever in een nagenoeg donkere omgeving en dan is zelfs de lichtopbrengst in de Stille modus (2300 lumen) ruim voldoende om een pakkend plaatje op het projectiescherm te zetten. De bediening van de XEED's met een afstandsbediening en Nederlandstalige menu's is heel gebruiksvriendelijk en in de Stille modus is het geluid van de koeling van de lamp nauwelijks hoorbaar.

afb. 3 | Canon XEED X700 en XEED SX800

XEED X700

- LCOS (3x)
- 1024x768
- 4000 lumen
- 1000:1
- DVI/VGA
- ca. €2300,- (incl. BTW)

XEED SX800

- LCOS (3x)
- 1400x1050
- 3000 lumen
- 900:1
- VGA
- ca. €1900,- (incl. BTW)

Klik hier voor de volledige specificaties

Met dank aan Transcontinenta
en Datacolor

Conclusie

Als je op zoek bent naar een goede projector voor presentatie van foto's, dan ben je bij Canon aan het juiste adres. Zij zijn de #1 specialisten in digitaal beeld en is de hoogste beeldkwaliteit vereist, dan wordt deze behoefte perfect ingevuld door de beamers uit hun XEED-range. Voor meer zakelijke of educatieve toepassingen is de LV-serie uitermate geschikt. Deze interessant geprijsde 3LCD-beamers zijn van de bekende Canon-kwaliteit en projecteren een mooi beeld met natuurlijke kleuren en veel detail.

Wil je echt 'het neusje van de zalm' op projectiegebied, kijk dan eens naar de WUX10 markII. Dit topmodel van de XEED-reeks levert een beeldkwaliteit in een native resolutie van 1920 bij 1080 pixels, dus op Full-HD voor adembenemende, multimediale 'diavoorstellingen'.

MacBook Pro en EOS-software

In onze ontdekkingsreis door de wereld van een MacBook Pro 15" zijn we aangekomen bij het gebruik van de software die meegeleverd wordt op de cd bij elke Canon camera. Veel EOS-gebruikers zijn niet bekend met de mogelijkheden van deze uitgebreide serie programma's om foto's te beheren en te bewerken, panorama's te maken en zelfs om video te monteren. Hoe werken ze op een MacBook?

afb 1 | drivers en software op de site van Canon

Mac EOS-collectie

De software cd bij je EOS camera bevat veel programma's voor zowel Windows en Mac. We vinden dat misschien vanzelfsprekend, maar er is geen ander merk dat gratis zoveel goede programma's bijsluit bij zijn camera's dan Canon. En dat dus zelfs voor de Mac. Een overzicht:

ImageBrowser

Heb je de Canon-software op je pc geïnstalleerd, dan zul je ImageBrowser niet tegenkomen, want voor Windows heet dit blader- en beheerprogramma ZoomBrowser EX. Hoewel de mogelijkheden van beide programma's nagenoeg gelijk zijn, is de interface heel verschillend en de Windows-versie lijkt wat verder uitontwikkeld. ImageBrowser op de Mac heeft een typisch Apple-uiteerlijk zonder al te veel toeters en bellen. Maar zoals gezegd gaat dit niet ten koste van de functionaliteit. We kunnen foto's snel beoordelen, waarderen en later weer selecteren of terugvinden. Ze maakt gebruik van de structuur zoals we die ook in Finder (Verkenner op een Mac) zien en bouwt dus geen eigen bibliotheek op. Vanuit een miniaturesoverzicht kun je foto's snel groepsgewijs hernoemen, vergroten/verkleinen, omzetten van TIFF naar JPEG, e-mailen, printen als index, opslaan als screensaver of presenteren als een eenvoudige diavoorstelling. Hoewel dat ook deels met iPhoto kan, weet ImageBrowser met Canon-foto's precies wat voor 'vlees hij in de kuip' heeft en kent hij alle opnamegegevens en zorgt ze voor een correct en snelle weergave.

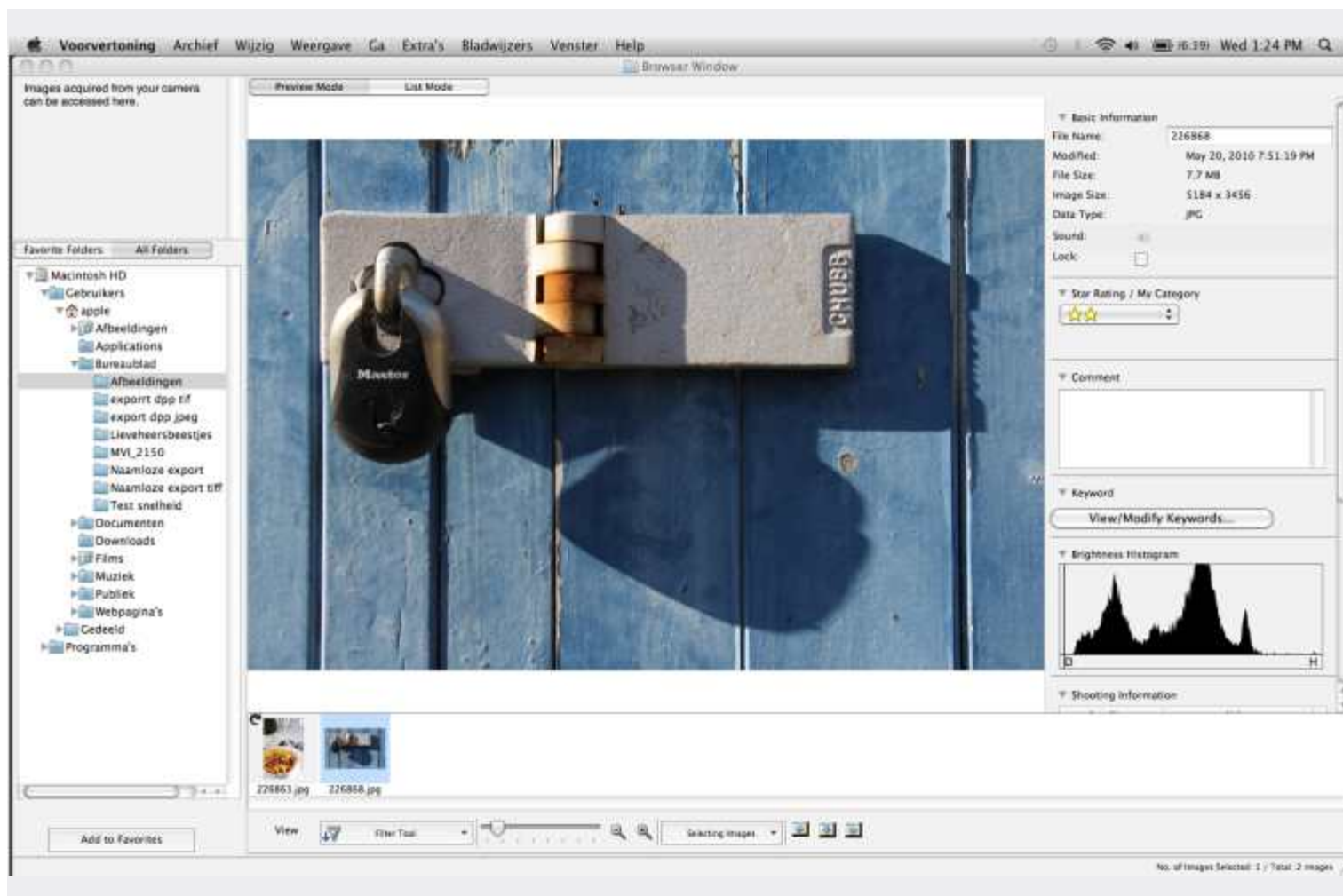
Een onderdeel van ImageBrowser dat we hier graag even afzonderlijk vernoemen is de optie Movie Edit Task, wat in de laatste versie van Windows ZoomBrowser te vinden is onder taak Edit. Met deze basic video-editor kun je movie-clips (en foto's of titelpagina's) samenvoegen, overgangen toevoegen, effecten toepassen, roteren, inzoomen, speelduur bepalen, clips inkorten, audio beheren en muziek toevoegen. Het resultaat is te exporteren als AVI (720p of kleiner) of MOV (1080p of kleiner). Het kan niet concurreren met de functionaliteit en snelheid van iMovie, maar voor simpele, duidelijke videomontages voldoet deze software prima.

EOS Utility / Camera Window

Bij al deze functionaliteit van ImageBrowser houdt het echter niet op. Zo geeft het programma EOS Utility niet alleen de mogelijkheid om bestanden selectief van de camera te downloaden, maar ook om de camera op afstand te bedienen. Deze functie wordt Remote Capture genoemd en in combinatie met Live View geeft dit fantastische fotokansen en zo kunnen we bijvoorbeeld een vogelnestje van afstand in de gaten houden én fotograferen. Met de optie Time Laps kunnen we reeksopnamen maken met zelf in te stellen frequentie en aantal en je zou zo het ontluiken van een bloem in de zon kunnen vastleggen. Als extraatjes kun je in EOS Utility met de Picture Style Editor je eigen beeldstijlen maken en met WFT Utility een draadloze verbinding maken met een netwerk. Dat laatste is een zeer welkome optie als je veel in de studio werkt met modellen en art directors.

UPDATES

Als je de software-cd bij je EOS-camera geïnstalleerd hebt, dan is het altijd zinvol om even op de site van Canon (Support, Drivers en handleidingen) te kijken naar updates. Kijk dan ook eens naar nieuwere camera's dan je zelf hebt, want mogelijk vind je dan ook nieuwere software dan bij je eigen camera.

Photostitch en Digital Photo Professional (DPP)

Met bovenstaande programma's kan de functionaliteit van je camera flink uitgebreid worden, maar ook met Photostitch kun je je fotografische aspiraties verder uitbouwen. Met deze software is het mogelijk om heel eenvoudig een naadloos panorama te monteren uit een serie overlappende foto's. Omdat PhotoStitch de exif-gegevens van de Canon-foto's kan lezen, past ze de instellingen van de montage automatisch aan voor een vlekkeloos resultaat.

'Last but not least' wordt ook Digital Photo Professional (DPP) geïnstalleerd. Dit is Canons eigen RAW-converter en hoewel de functionaliteit en snelheid minder is dan die van Lightroom of Aperture is DPP de enige converter die de correcte profielen gebruikt om een RAW-bestand om te zetten naar een bewerkbaar beeld als JPEG of TIFF. Kleurinterpretatie, verscherping en ruisonderdrukking worden uitgevoerd volgens de algoritmes die bij de architectuur van de sensor passen, waarmee alleen Canon bekend is. Adobe en Apple kunnen deze slechts benaderen.

Conclusie

Ook op een MacBook Pro bewijst de gratis Canon-software zijn diensten en wordt fotograferen met je EOS nog leuker en eenvoudiger. Dus installeer die cd, want de volgende EOSzine starten we met een reeks artikelen over het specifieke gebruik van de hier genoemde programma's, maar dan voor Windows.

Ook sluiten we dan de serie af over het werken met een MacBook Pro met een samenvatting van onze ervaringen én een 'battle' met twee 'gewone' Windows-laptops.

ImageBrowser is in een ander jasje gestoken dan zijn Windows-broertje ZoomBrowser EX

Verkooppunten o.a.

Foto Konijnenberg

Camex

CameraNu

Digital Warehouse

FCP PLUG-IN

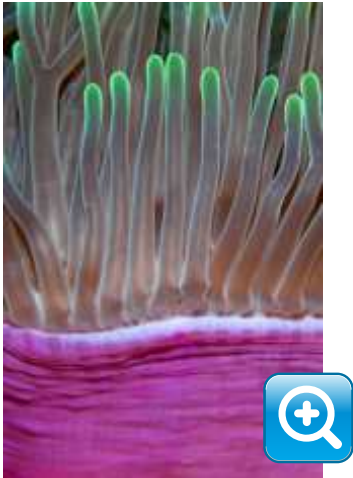
Ben je al wat verder gevorderd met een MacBook en met video, dan is Final Cut Pro dé video-editor. Omdat veel professionele filmmakers hiermee werken heeft Canon een plug-in ontwikkeld om zo de filmbestanden van een EOS 1Dmark IV, EOS 5DmarkII en EOS 7D eenvoudiger, sneller en op hogere kwaliteit te implementeren in een video productie.

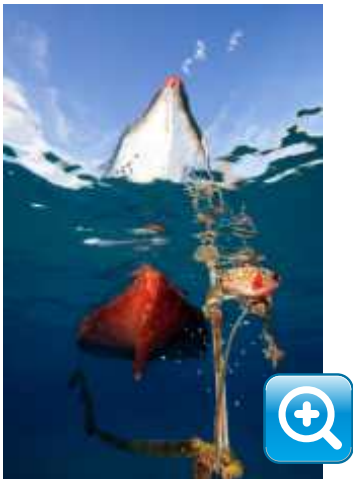
DOWNLOAD

EOS onder water: de praktijk (2)

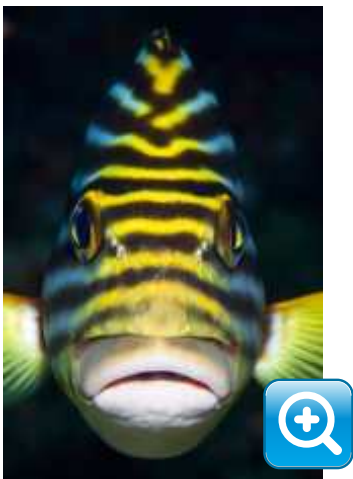
Na een introductie in de vorige EOSzine over onderwaterfotografie, nemen we je dit keer letterlijk mee het diepe in tijdens een uitstapje onder water met onze EOS 50D.

Morgen gaan we duiken en natuurlijk onderwaterfoto's maken. Voordat we vertrekken, denken we na over wat we vermoeden tegen te gaan komen. Op basis daarvan bepaal je wat voor soort foto's je wilt maken. Zeker als je met een DSLR camera onderwater foto's gaat maken is het niet mogelijk om onderwater even een andere lens erop te zetten, omdat die prachtige dolfijn net voorbij zwemt. Van te voren maak je dus een keuze wat voor foto's je gaat maken. Vaak kun je kiezen uit fish eye, groothoek, vis portretten of macro en dan met flitser of filter.

De sepia's zijn weer gearriveerd in Nederland, dus besluit ik om groothoek foto's te gaan maken. De sepia is een zee kat die ieder jaar bij een bepaalde watertemperatuur naar de kust komt om eitjes af te zetten. Dit gebeurt op speciale rekje's die onderwater worden geplaatst. Hier knopen ze hun eitjes aan vast en beschermen deze. Het zijn behoorlijke beesten van ongeveer 80 cm lang. Ze hangen daar als verliefde stelletjes rond en zijn uniek voor de Zeeuwse onderwaterwereld. Dat betekent dat ik de dag van te voren de accu's van de camera en de flitser op ga laden en de set ga opbouwen. Dit is een secuur werkje, want als er iets niet goed werkt onderwater, kan je niet even uit het water gaan om het op te lossen. Ook is het belangrijk dat alle o-ringen goed zitten, netjes ingevet zijn en er geen vuil tussenzit, want een volloper is wel het laatste wat je wilt. Uiteraard pak ik ook alle benodigde duikspullen in.

De volgende dag rijden we naar de duikstek. Bij veel plaatsen kun je altijd het water in, maar in getijdenwater dien je ook rekening te houden met de kentering. Waar we vandaag gaan duiken kunnen we altijd het water in. Dit is namelijk in het uiterste puntje van de Oosterschelde. Hier is de stroming van eb naar vloed, van laag naar hoog water, maar beperkt. Op de kentering duiken betekent dat je geen last hebt van stroming, omdat het precies het moment is van de wisseling van eb naar vloed of omgekeerd. Aan de waterkant kleden we ons om en doen een buddy-check, voordat we het water in gaan. We duiken altijd met minimaal twee personen.

We dalen af naar een meter of vijf diepte op zoek naar de prachtige bruin met wit gestreepte sepia's. Nadat we een aantal rekjes voorbij gezwommen zijn, komen we een stelletje tegen. Ondertussen heb ik mijn flitsers met pilotlicht al aangezet en de armen uitgeklapt. Meestal begin ik met een standaard instelling van bijvoorbeeld 1/100s, f/5,6. Ik maak mijn eerste foto en bekijk deze direct op het display. Ik zie dat de sepia's nog een beetje donker zijn en de achtergrond ook. Daarom besluit ik om de flitsers iets harder te laten flitsen en de sluitertijd te verzetten naar 1/60s. Ik kijk weer door de zoeker en controleer of ik het pilotlicht van mijn flitsers op de sepia's zie schijnen, dan weet ik namelijk dat de flitsers goed gericht staan. Verder luister ik of ik het piepje hoor van mijn scherpstelpunt, zodat ik ook zeker weet dat de foto scherp zal zijn. Ik maak nog een foto en kijk wederom op mijn display. Het histogram ziet er goed uit en ik ben tevreden qua belichting. Nu ga ik een serie foto's maken met verschillende composities en stel ik de flitser regelmatig bij. Hierbij maak ik ook een paar trapjes met

verschillende belichtingsinstellingen. Ook al denk je onderwater dat je belichting perfect is, als je de foto's bovenwater weer terugkijkt, zien ze er vaak lichter of donkerder uit. We gaan op zoek naar nog meer sepia's. Tijdens het duiken scroll ik door mijn gemaakte foto's heen en gooi ik de hele slechte foto's direct al weg. Wie weet wat ik dadelijk nog tegenkom en dan wil ik daarvoor wel ruimte hebben op mijn geheugenkaartje! Daarna komen we nog een groepje van vijf sepia's tegen. Een zeer geslaagde duik.

Na de duik spoel ik de onderwatercamera goed af met kraanwater en kun je het huis open maken om je camera eruit te halen. Daarna begint het downloaden van de foto's op de computer en de nabewerking ervan. Ook laad ik de batterijen van de camera en de flitsers weer direct op, want morgen heb ik een onderwatershoot met modellen in het zwembad. Het is belangrijk om alweer vooruit te denken en ervoor te zorgen dat alle spullen in orde zijn.

Vergeleken met bovenwaterfotografie heb je er onder water vaak veel meer missers tussen zitten. Dat is geen probleem, maar gooi ze direct in je prullenmand. Heel belangrijk bij onderwaterfotografie is geduld en doorzettingsvermogen.

Conclusie

Zoals je leest, is het best een onderneming om een mooie onderwaterfoto te krijgen. Het gaat allemaal net wat anders in zijn werk dan als je het bos in gaat en de cameratas op je rug meeneemt. Maar het resultaat van wat er allemaal onder onze waterspiegel leeft is bijzonder en aarzel niet om het zelf eens te proberen tijdens een leerzame workshop!

Producten

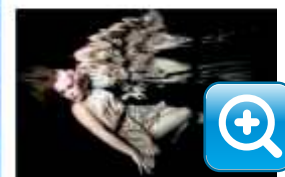
IkeLite
UKGermany
Subal
Seacam
Sealife
Sea&Sea
Ewamarine

Informatie

www.safediving.nl
www.underwatercameras.nl
www.fotowendy.nl

Locaties

Grevelingen en
Oosterschelde
Zoetwaterplassen
Egypte, Rode Zee
Malediven
Spanje, Costa Brava
Curaçao

afb 1 | de modellen onder water hoeven natuurlijk niet altijd exotische vissen te zijn!

DOWNLOAD

PSE8: beter beeld bewerken

Photoshop Elements is de nieuwe digitale doka en bewijst zijn nut om opnamen binnen bepaalde grenzen te verbeteren. In dit artikel vatten we de workflow voor beeldbewerking nog eens samen en kun je voor je archief alle artikelen over dit onderwerp van de afgelopen nummers [als één pdf downloaden](#).

clip 1 | Lagen monteren tussen twee foto's

Workflow

Een foto optimaliseren in een fotobewerkingsprogramma doe je volgens een bepaald traject. Je gaat niet eerst de foto verscherpen, voordat je ruis gaat verwijderen en je maakt eerst de belichting in orde voordat je de kleuren aan gaat passen. Dit traject wordt ook workflow genoemd. De belangrijkste onderdelen hebben we al in EOSzine besproken, maar voor de volledigheid geven we hier nog eens een kort overzicht en kun je de stappen zelf zien in de video-tutorial.

1. aanpassen van de belichting
2. aanpassen van witbalans en kleuren
3. retoucheren van ongewenste elementen
4. lenscorrecties
5. rechtzetten van horizon en bijsnijden
6. ruis onderdrukken
7. verscherpen

Belichting

Om de kleuren en het detail van een opname goed te kunnen interpreteren is het van belang dat de helderheid overeenkomstig het onderwerp is of voldoet aan onze eigen wensen. Vaak kunnen we aan het histogram al zien of de verdeling zich over het hele helderheidsbereik uitstrekt, wat voor 90% van de onderwerpen gewenst is. Met de optie Verbeteren, Belichting aanpassen, Niveaus (Levels) kunnen we het histogram beïnvloeden. Klik op Auto om het hele bereik te gebruiken of sleep met de driehoekjes. Let op dat er geen volledig zwarte of witte pixels ontstaan en houd desgewenst de Alt-toets ingedrukt om dit te kunnen zien. Ook met Verbeteren, Belichting aanpassen, Schaduwen/hooglichten kunnen we de belichting bijsturen en dit bewijst vooral zijn diensten bij foto's met hoog contrast, zoals een landschap.

Kleuren

De automatische witbalans van een camera is prima in staat om de kleuren van een onderwerp natuurgetrouw vast te leggen. Is er een kleine afwijking dan kent Photoshop Elements in het menu Verbeteren, Kleuren aanpassen de opties Kleurzwem verwijderen en Kleurvariaties. Wil je de kleuren pittiger of neutraler maken, gebruik dan de optie Kleurtoon/verzadiging in hetzelfde menu.

Retoucheren

Creatief kunnen we eindeloos pixels van de ene naar de andere plaats en zelfs foto verplaatsen. Voor de fotograaf beperkt retoucheren zich echter tot het verwijderen van vlekjes van stofjes op de sensor of het verwijderen van ongewenste elementen aan de rand van het kader. Het Snel retoucheerpenseel is dan het aangewezen gereedschap. Ze is ook geschikt voor het (met mate) bijwerken van oneffenheden in een gezicht of op de huid. Wil je met minder 'intelligentie' pixels kopiëren, dan is het 'aloude' Kloonstempel een goed alternatief.

KALIBRATIE

Als we aan de slag gaan in een fotobewerkingsprogramma dan is het uiterst belangrijk dat het beeldscherm gekalibreerd is. Je ziet dan niet alleen de juiste kleuren, maar ook de correcte helderheid en contrast. Deze laatste twee staan bij de meeste fabrieksinstellingen vaak veel te hoog afgesteld.

RAW

Als je een enkel RAW-bestand wilt omzetten, dan is ook dit heel goed mogelijk in Photoshop Elements. Je hebt alle controle over witbalans, bewerkt belichting bij 14-bits contrastbereik en detail wordt tot op de pixel zichtbaar. Prachtig.

Lenscorrecties, rechtzetten en bijsnijden

Voordat we een horizon rechtzetten of een afbeelding bijsnijden kijken we eerst of afwijkingen van de lens (vervorming en vignette) gecorrigeerd moeten worden. Deze aanpassingen gebeuren bij voorkeur op het originele kader en zijn te vinden in het menu Filter, Cameravervorming corrigeren. De horizon rechtzetten kan eenvoudig met het gereedschap Rechtzetten. Bijsnijden doen we met het gereedschap Uitsnijden.

Ruis en verscherpen

Als de instellingen bij de opname van de foto goed gekozen zijn, dan zou met de bovengenoemde handelingen afbeeldingen volledig naar wens moeten zijn op het punt van belichting, kleur, detail en kader. Ten behoeve van een optimale publicatie zouden we nog ruis kunnen verminderen en kunnen verscherpen. Ruisreductie leidt echter tot detailverlies. Verscherpen is alleen zinvol bij afdrukken op lagere resoluties, zoals een krant of laserprint. Beide handelingen zijn destructief en het is raadzaam om ze niet op de originele opname toe te passen.

Conclusie

Fotografie en beeldbewerking gaan hand in hand. Voor dat laatste is Photoshop Elements het perfecte gereedschap en kunnen foto's net even 'pakkender' worden gemaakt. Het is echter geen 'toverdoos' en ze kan van een mislukte foto (onscherp, overbelicht, onjuist kader) niet een goede foto maken. Zorgvuldig fotograferen blijft dus van groot belang. Het geeft de hoogste kwaliteit en bespaart veel (vervelend) computerwerk en -tijd.

Eén laag maken

Als we lensafwijkingen hebben gecorrigeerd, dan heeft Photoshop van de achtergrond een laag gemaakt en is opslaan als JPEG niet zomaar mogelijk. Kies na het gebruik van de optie Cameravervorming corrigeren eerst Laag, Eén laag maken en sla dan de afbeelding pas op als JPEG.

SELECTIES

De in dit artikel genoemde correcties worden allemaal toegepast op de gehele afbeelding. Met de optie Selecties kan een gedeelte worden geselecteerd om een aanpassing lokaal uit te voeren. In de samenvattende pdf vind je hiervan enkele voorbeelden.

één **FOTO** zegt meer dan **1000 WOORDEN**
één **VIDEO** zegt meer dan **1000 FOTO'S**

Daarom is de **4e editie** van dit standaardwerk
voorzien van instructieve **video-tutorials**.

Gebonden • ca. 388 pagina's in kleur • EAN 978-90-5940-4793
Bestel nu direct via onze site!

NATUURLIJK BIJ VAN DUUREN MEDIA

www.vanduurenmedia.nl

BOEKREVIEW

FOF Studiofotografie

We krijgen steeds meer media ter beschikking om met elkaar te communiceren en ook om kennis over te dragen naar een doelgroep. Internet speelt daarin natuurlijk een belangrijke rol, maar we mogen toch ook het 'aloude' boek niet vergeten. Daarom laten we elke maand twee EOSziners aan het woord die een titel over fotografie of beeldbewerking aan de tand hebben gevoeld.

'Focus op fotografie: Studiofotografie'

Wilt u uw kennis van studiofotografie naar een hoger plan tillen? Of zoekt u hulp bij de talloze disciplines, van het inrichten van een studio tot belichting en van het gebruik van de juiste media tot communicatie en ontwerp? Focus op fotografie: Studiofotografie is voorzien van talloze inspirerende en enthousiasmerende kwaliteitsafbeeldingen en biedt een verrassend praktische kijk op alles wat u moet weten om een creatieve en competente stijl alsmede een probleemloze workflow te ontwikkelen. Naast de theorie passeren ook diverse praktijkcases de revue, zoals het fotograferen van stillevenen en mensen en het maken van samenstellingen. Dit boek hanteert een commerciële en creatieve aanpak en behandelt de belangrijke elementen van belichting, verlichting, opname, artdirection en studio-inrichting om tot een succesvolle shoot te komen.

John Child doceert fotografie aan het Royal Melbourne Institute of Technology in Australië. Hij heeft jaren als professioneel fotograaf gewerkt, met klanten als Ford, Singapore Airlines, American Express en British Airways. Hij is tevens de coauteur van Photographic Lighting: Essential Skills.

De serie Focus op fotografie bestaat uit diverse titels die speciaal ontwikkeld en geschreven zijn voor het vakgebied fotografie. De praktische, direct toepasbare inhoud en de hoogkwalitatieve uitvoering maken de boeken in deze serie onmisbare naslagwerken en een niet-aflatende inspiratiebron voor de serieuze (aspirant)fotograaf.

Titel : Studiofotografie FOF
Auteur : John Child
Uitvoering : Paperback, 210 pag.
Prijs : € 27,50
Uitgever : Van Duuren Media
ISBN : 9789059404083

Elly Damen
EOS 30D

"Alles wat nodig is om te weten staat in het boek studiofotografie.

Belichting en de studio zelf komt veel aan bod en ook alle soorten studiofotografie van portret tot stillevenen. Het boek leert je ontzettend veel. Een beginnende fotograaf zou het moeilijk kunnen vinden.

Het leerzame vind ik de taken en opdrachten die er in staan. Hiermee leer je veel en kun je alleen maar beter worden. Het leest gemakkelijk, ondanks dat het soms wat technisch is. Ik kan het zeker aanbevelen"

MIJN
 OORDEEL

Uitvoering : ☆☆☆☆☆
Opbouw : ☆☆☆☆☆
Leerzaam : ☆☆☆☆☆
Overall : ☆☆☆☆☆

Walter Koster
EOS 7D

"Een boek voor gevorderden, die zichzelf meer eisen stellen om hun foto's op een hoger niveau te brengen.

Onderwerp, omgeving, sfeer, balans, compositie, belichting, verlichting en nog veel andere aspecten in de fotografie worden uitvoering behandeld. Communicatie in de fotografische genres, 'wat wil je duidelijk maken' en aan welke eisen moet de foto voldoen.

De taken en praktijkopdrachten geven je inspiratie om alles zelf eens uit te voeren.
 Een 'must have'."

MIJN
 OORDEEL

Uitvoering : ☆☆☆☆☆
Opbouw : ☆☆☆☆☆
Leerzaam : ☆☆☆☆☆
Overall : ☆☆☆☆☆

uitvoering: formaat, drukkwaliteit • **opbouw**: structuur van de inhoud • **leerzaam**: verhoging begrip en vaardigheden • **overall**: algemene indruk en tevredenheid

	<p>PRODUCTEN & ACTIES Canon site (NL) Voor informatie over Canonproducten, camera's en accessoires. Tevens een overzicht van de laatste acties en cashbacks.</p>	<p>WWW </p>
	<p>DRIVERS & SOFTWARE Canon site (NL) Voor informatie over en downloaden van de laatste versies van software en drivers.</p>	<p>WWW </p>
	<p>FIRMWARE Canon site (EN) Voor een overzicht en het downloaden van de laatste firmwareversies van Canon EOS-camera's.</p>	<p>WWW </p>
	<p>REPARATIES Canon Service Center TechRepair (NL) Voor handleidingen en reparaties</p>	<p>WWW </p>
	<p>ONLINE Canon Image Gateway (NL) Voor leuke en handige diensten voor Canon fotografen en een online gallery.</p>	<p>WWW </p>
	<p>PRODUCT INFO Maak een verhaal! Een foto spreekt boekdelen, maar een goede foto vertelt een heel verhaal. Bezoek deze site en leer om betere foto's te maken met Canon camera's.</p>	<p>WWW </p>
	<p>PRODUCT TEST The Digital Picture (EN) Zeer heldere site met productinformatie en -tests van Canon camera's en lenzen.</p>	<p>WWW </p>
	<p>JARGON PDF PDF met de meest gangbare afkortingen in de digitale fotografie en tevens vertaling van veelgebruikte Engelse termen.</p>	<p>PDF </p>

COLOFON

EOSzine is een uitgave en productie van Artifex Graphics voor Canon EOS-fotografen en verschijnt 12x per jaar als gratis e-magazine. Bijdragen van Pieter Dhaeze en Canon Nederland.
 Aan- of afmelden melden via www.eoszine.nl
 Correspondentie: reactie@eoszine.nl of 06 - 22 33 62 21
 Advertenties: advertentie@eoszine.nl
WWW.EOSZINE.NL

© 2010 Alle rechten voorbehouden.

INTERACTIE

Samen verder

Een e-magazine maken voor Canon EOS-gebruikers is zo inspirerend dat we nu al voldoende ideeën hebben om **EOSzine** de komende jaren te kunnen vullen met actuele en informatieve onderwerpen.

Maar ons denkkader is beperkt en sluit waarschijnlijk niet voor 100% aan bij de wensen van onze lezers. Daarom bij deze de vraag om mee te denken wat jij in **EOSzine** zou willen lezen. Welke onderwerpen houden je bezig? Hieronder een paar categorieën waar je ons mee zou kunnen helpen.

TECHNIEK

Voldoende kennis van je gereedschap en van fotografie is dé basis om onderscheidende foto's te kunnen maken. Alle aspecten van camera-instellingen tot belichtingsproblematieken komen natuurlijk uitgebreid aan de orde in **EOSzine**, maar misschien zien we iets over het hoofd of heb je een probleem wat ook voor andere EOS-gebruikers interessant zou kunnen zijn, laat het ons dan weten.

LOCATIES & EVENEMENTEN

Nederland is een mooi en dynamisch land, ook op het gebied van locaties en evenementen. Elk stukje Nederland heeft zo zijn bekoring en elke dag, en vooral in het weekend, is er ergens wel iets leuks te beleven en interessant om als fotograaf te bezoeken. Heb je ervaring met een bepaalde locatie of evenement en wil je dat delen met je EOS-collega's, laat het ons dan weten. We zetten het op de agenda en laten er foto's van zien.

WORKSHOPS

De praktijk is de beste leerschool. **EOSzine** lezen en met je camera in de huiskamer blijven zitten zal in de meeste gevallen niet de mooiste plaatjes opleveren. Dus trek er op uit en neem deel aan de talloze workshops die door het hele land worden gegeven. Heb je goede ervaringen met een fotoworkshop of fotoreis, dan zijn wij natuurlijk bereid dit met de overige lezers te delen.

PORTFOLIO'S

OH! WOW! DAT WIL IK OOK! Naar mooie foto's kijken werkt vaak inspirerend. Als je dus een leuke reeks foto's hebt met een rode draad of met een zeker thema, laat het ons dan weten. Zeker als je de foto's kunt onderbouwen met een korte toelichtende tekst, dan is de kans groot dat ze op enig moment in **EOSzine** worden tentoongesteld aan de andere lezers en dat is pas echt te gek.

